

Geregeld duiken er misbruikverhalen op over Joris Demmink, tot voor kort een van de machtigste ambtenaren in Den Haag. Hoewel alle opeenvolgende ministers de beschuldigingen als onzin afdoen, probeert een gezelschap van advocaten en activisten de 'Demmink-doofpot' open te wrikken. Nu met nieuwe getuigenissen van twee oud-gevangenisdirecteuren – die meteen worden ontkend.

Voormalig secretaris-generaal achtervolgd door verhalen van kindermisbruik

Nieuwe getuigenissen in zaak-Demmink

Van onze verslaggevers
Toine Heijmans, Elsbeth Stoker

AMSTERDAM Twee voormalige topambtenaren van Justitie hebben bij de notaris verklaringen afgelegd tegen Joris Demmink, de gepensioneerdse-cretaris-generaal die al jaren wordt achtervolgd door verhalen over kindermisbruik. De gewezen gevangenisdirecteuren, Bart Molenkamp en Jacques van Huet, willen met hun getuigenissen nieuw, onafhankelijk onderzoek afdwingen.

Het is voor het eerst dat medewerkers van Justitie zich met naam en toenaam uitlaten over de kwestie. De beschuldigingen van kindermisbruik achtervolgen Demmink al sinds de jaren negentig, maar komen vooral uit anonieme of oncontroleerbare bron. De opeenvolgende ministers van Justitie hebben zich altijd achter de voormalige topman geschaard, en zeggen dat onderzoek van onder meer de veiligheidsdienst AIVD hem vrijpleit. Het Openbaar Ministerie zag geen reden voor vervolging.

De verklaringen van Van Huet en Molenkamp gaan over een dienstreis naar Londen in mei 1992, gemaakt door een gezelschap van hoge ambtenaren uit het gevangeniswezen. Demmink was daar niet bij. De reis werd begeleid door een medewerker van Justitie, die zich volgens de gevangenisdirecteuren 's avonds in de hotelbar ten overstaan van meerdere collega's' beklaagde over het gedrag van Demmink, destijds directeur-generaal Vreemdelingenzaken. Zij moest 'via de telefoon jonge jongens' voor hem regelen, aldus de voormalige ambtenaren. 'Meestal tegen het weekend', getuigt een van hen.

'Naar mij bijstaat zou het om jongens gaan van Thaise afkomst', staat in de verklaring van Molenkamp, gewezen directeur van onder meer de gevangenis in Vught. 'Ik had en heb de indruk dat zij tot haar uitlatingen tegenover ons kwam vanuit een zeer grote verantwoordiging.'

De verklaring van Van Huet, voormalig directeur van onder meer de Bijlmerbajes, is uitgebreider. Hij noemt de namen van de elf deelnemers aan de reis, onder wie ex-minister Rita Verdonk. 'Op één der avonden is na het eten aan de bar gesproken over het gedrag van de toenmalige DG Vreemdelingenzaken de heer J. Demmink', getuigt hij. 'Als ambtenaren was het het zoveelste verhaal over de

Voormalige topambtenaren leggen bij notaris belastende verklaringen af

heer Demmink zijn escapades en bijzondere aandacht voor jonge jongens. Veel hogere ambtenaren moeten hiervan hebben geweten. Niemand durfde hierover openlijk naar buiten te treden. Dat stond gelijk aan ambtelijke zelfdoding naar mening van ondergetekende.'

Vier andere deelnemers aan de reis zeggen desgevraagd dat ze niet weten

of er in Engeland over Demmink is gesproken. De medewerkster zelf is 'stomverbaasd' over de verklaring van de twee oud-gevangenisdirecteuren. Ze kan zich 'niet herinneren of er tijdens de reis over de heer Demmink gesproken is'. Ze heeft ook nooit werkzaamheden 'voor of met de heer Demmink' verricht, laat ze weten.

De advocaat van Demmink, Harro Knijff, hecht geen waarde aan de verklaringen: 'Het zijn aantijgingen in de categorie 'kwaadaardige borrelpraat'. Iets waarmee mijn cliënt helaas veelvuldig is geconfronteerd en die in verschillende integriteitonderzoeken steeds zonder enige feitelijke grondslag zijn gebleken.'

Tweede Kamerlid Pieter Omtzigt (CDA), die eerder Kamervragen stelde over Demmink, vindt de verklaringen interessant. 'Het is belangrijk dat de waarheid boven water komt. Als deze heren naar eer en geweten een verklaring hebben afgelegd, kan het relevant zijn voor de rechtszaak.'

De getuigenissen zijn op 17 mei opgesteld bij een Haarlemse notaris. Een dergelijke verklaring bij de notaris betekent onder meer dat de identiteit van degene die verklaart, gecontroleerd is. Maar niet dat hij – zoals in de rechtszaal – onder ede staat. Reden om de herinnering ruim twintig jaar na dato op schrift te stellen en officieel te deponeren, is de ergernis van de ex-directeuren over de manier waarop Demmink volgens hen in bescherming is genomen door het ministerie. Het steekt hen ook dat Demmink onlangs lid is geworden van het Nederlandse Helsinki Comité, dat landen helpt bij de opbouw van een rechtsstaat, en het toepassen van de mensenrechten.

Van Huet en Molenkamp willen geen verdere toelichting geven. Ze waren destijds grote namen in de gevangeniswereld. In 2004 had Van Huet een arbeidsconflict met toenmalig minister Donner, nadat de gevangenisdirecteur onder meer kritiek had geuit op het plan om twee gedetineerden op één cel te plaatsen.

Demmink is verwikkeld in een rechtszaak tegen dagblad AD wegens onjuiste berichtgeving. Het publiceerde vorig jaar twee artikelen over het contact dat Demmink zou hebben gehad met een pooier van minderjarige jongens. De nieuw opgerichte stichting De Roestige Spijker probeert zich in deze rechtszaak te voegen, in de hoop een openbaar getuigenverhoor te forceren. De stichting wil de verklaringen van de gevangenisdirecteuren daarbij gebruiken. Tegelijkertijd probeert een andere stichting Demmink alsnog voor de rechter te krijgen via een artikel-12procedure, onder meer op basis van getuigenverklaringen van twee Turkse mannen, die beweren op 11- en 14-jarige leeftijd door hem te zijn verkracht.

Beide stichtingen proberen ook in de Verenigde Staten interesse te wekken voor de zaak, in de hoop dat Amerikaanse politici Europese collega's onder druk gaan zetten. Het Republikeinse Congreslid Chris Smith probeerde via een hoorzitting afgelopen oktober in Washington aan te tonen dat Nederland het gedrag van Demmink in de doofpot stopt. Daar kwam ook een Nederlandse man aan het woord die zegt slachtoffer te zijn. Minister Opstelten van Veiligheid en Justitie liet bij die gelegenheid weten, dat hij achter de voormalige secretaris-generaal staat.

Oktober 2012, voor de woning van

Joris Demmink in Den Haag eisen betogers een nieuw onderzoek naar zijn veronderstelde wandaden.

Foto Robert John Henderson

De grootste karaktermoord uit de recente Nederlandse geschiedenis? Nee, hoor het is de grootste doofpotoperatie. Althans, dat is de overtuiging van een bont gezelschap van advocaten, voormalige rechters en zelfbenoemde idealisten. Met de komst van de twee notarisverklaringen van de oud-gevangenisdirecteuren hopen zij een nieuw breektijder te hebben gevonden om de veronderstelde doofpot open te wrikken. Dat is ze sinds begin van de jaren negentig – toen de eerste geruchten over Joris Demmink opdoken – nog niet gelukt.

Wie zijn deze mensen? En wat is hun strategie?

Ze roeren zich veelvuldig op internet, en zijn georganiseerd in een aantal stichtingen. Er zitten notoire complotdenkers achter, maar ook succesvolle ondernemers die serieus geld investeren in rechtszaken en media-campagnes. Blogs als De Demmink Doofpot, Demmink Facts, maar ook het Katholiek Nieuwsblad volgen elk detail vanuit het perspectief dat de topambtenaar de hand boven het hoofd wordt gehouden door een netwerk dat reikt tot de hoogste regionen van de samenleving. De site Meld Demmink Direct roept burgers zelfs op de ex-ambtenaar te volgen: 'Heeft u Joris gezien, neem een foto, noteer plaats, tijdstip, metgezel en meldt het ons direct.'

De belangrijkste stichtingen die hun pijlen op Demmink richten, zijn de Bakker Schut Stichting, die als doel heeft zaken te onderzoeken waarbij grondrechten worden aangetast door corrupte overheden. Voorzitter is onderzoeksjournalist Rudie van

Meurs, drijvende kracht is Adèle van der Plas, advocate van een aantal mannen dat zegt slachtoffer te zijn van Demmink. Zij bepleitte haar zaak zelfs voor het Amerikaanse Congres. Daarnaast is sinds een half jaar Stichting De Roestige Spijker actief, opgericht en voorgezeten door de Amerikaanse Nederlander Robert Rubinstein.

Prominent financier van de anti-Demminklobby is Jan Poot, 88 jaar, zoon van een veehandelaar en jarenlang succesvol vastgoedman. Bekendheid verwierf hij na zijn 70ste, toen hij keer op keer paginagrote advertenties plaatste in dagbladen waarin hij zich beklaagde over het onrecht dat de 'corrupte' overheid hem en zijn bedrijf Chipshol aandeed. Aanvankelijk werd hij weggezet als querulant, complotdenker en ruziezoeker. Maar naarmate hij steeds meer rechtszaken won, werd zijn boodschap serieuzer genomen. Het lukte Poot – geholpen door zijn zoon Peter – om twee voormalige rechters in het beklagdenbankje te krijgen. Ze zouden meined hebben gepleegd. Vorige week donderdag werden ze in hoger beroep op alle fronten vrijgesproken.

Poots strijd tegen de overheid komt voort uit de overtuiging dat je moet woekeren met je talenten. En het talent van deze vasthoudende calvinist is: geloven in een visie, weten wat het doel is en daar in een rechte lijn naartoe lopen. 'Hij leeft met het idee voorbestemd te zijn', aldus een van zijn zoons vorig jaar in *de Volkskrant*. En hij wil iets nalaten in deze wereld.

Demmink kwam in december 2009 op zijn pad, nadat een voormalig rechercheur van politie, FIOD en het ministerie van VROM hem een brief had geschreven over 'een groot

Reconstructie De anti-Demminklobby

Geniale doofpot of grootse karaktermoord?

pedofiellennetwerk in Den Haag.' Dat had deze ambtenaar uit zeer betrouwbare bron', aldus de woordvoerder van Poot. De inhoud schokte Poot zo dat hij er onverwijd mee aan de slag ging. 'Zo zit hij in elkaar. Hij is niet het type dat wegwijkt. Poot heeft zich er eerst van verzekerd dat het geen idioot was. De ambtenaar had een goed onderbouwd verhaal.'

In 2010 lanceerde Poot de website De Demmink Doofpot, en publiceerde een gelijknamig boek. Daarvan verspreide hij tienduizend exemplaren gratis. In het boek was onder andere een bijdrage opgenomen van Micha Kat, de journalist van de Klokkenluideronline die in 2012 werd veroordeeld wegens het bekladden van Demminks huis. Zijn samenwerking met Poot is inmiddels verbroken.

Ben Ottens schreef op verzoek van Poot een analyse over de macht en invloed die de secretaris-generaal in Nederland had. Het leverde hem, zegt hij, vier lekgestoken autobanden op.

van dagblad AD eind vorig jaar, over Demminks mogelijke relatie met een Haagse pooier, bleef het stil. Poot, Rubinstein, Van der Plas en anderen concludeerden teleurgesteld dat de deksel nog steeds op de doofpot zat.

'Het is ongelooflijk dat de Nederlandse media het niet oppikken', zegt Robert Rubinstein. 'Dat komt door intimidatie van Demminks advocaat, die journalisten met rechtszaken dreigt. En doordat de media niet op Haagse tenen willen staan.' Bovendien heeft Nederland geen goede klokkenluidersregeling, stelt Rubinstein. 'Zou die er wel zijn, dan stonden de mensen die tegen Demmink willen getuigen bij jullie kantoor in de rij.'

Rubinstein is een Amerikaanse zakenman die is gespecialiseerd in duurzaamheid. Onlangs kreeg hij een Nederlands paspoort. Hij vindt dat zijn nieuwe vaderland 'beter verdient'. 'De mate van corruptie is ongelooflijk en moet worden bestreden.'

Rubinstein verrichte werkzaamheden voor Chipshol. Jan Poot vroeg hem vervolgens onbezoldigd voorzitter te worden van De Roestige Spijker: 'Niemand anders wilde in het bestuur. Anderen waren te bang.' Zijn stichting is op zoek naar andere geldschietters dan Poot alleen, 'we hebben een donatiebutton op de site, maar daar heeft nog niemand op geklikt.'

Door middel van WOB-verzoeken (Wet openbaarheid bestuur) hoopt de stichting informatie boven te halen. Zo ontdekte ze bijvoorbeeld dat de advocaat van Demmink wordt betaald door de Nederlandse staat. Bovendien gebruikt De Roestige Spijker sociale media om het vuurtje brandend te houden en hoopt de stichting dat met publicaties in reguliere media de verantwoordiging over de 'Demmink-doofpot' breder verspreid wordt. 'We hebben contact met een

Amerikaanse journaliste die bezig is met een verhaal. Als haar stuk in *The New York Times* of *Washington Post* komt, kunnen Nederlandse media het moeilijk negeren.'

En dat is niet het enige wat de anti-Demminklobby hoopt te bereiken in de Verenigde Staten. Met behulp van lobbyisten worden Congresleden aangespoord brandbrieven te schrijven. 'Ze hebben het voor elkaar gekregen dat demonstraties zijn georganiseerd', zegt Rubinstein. 'Bovendien heeft Adèle van der Plas, de advocate die slachtoffers van Demmink bijstaat, voor het Amerikaanse Helsinki-comité haar verhaal kunnen doen. Samen met Klaas Langendoen, de oud-rechercheur die onderzoek heeft gedaan naar de beschuldigingen.'

Onderwijl probeert de stichting zich te voegen in de rechtszaak die Demmink is begonnen tegen het AD, in de hoop een openbaar getuigenverhoor af te dwingen. De verklaringen die twee gevangenisdirecteuren bij de notaris deponeerden, zijn daarin van belang. Ben Ottens kwam te weten dat zijn voormalige collega's in hun maag zaten met wat ze over Demmink zouden hebben gehoord tijdens een dienstreis. Hij adviseerde de ex-directeuren officiële verklaringen op te stellen over Demmink, en die te deponeren. De rekening van de notaris werd betaald door Poot.

'Het is hun eigen overtuiging geweest dit te doen', zegt Ottens door de telefoon. 'Er zijn ook anderen benaderd om hetzelfde te doen, maar die hebben bepaalde belangen waardoor ze niet hun nek uitsteken.'

Als tijdens een telefoontje de verbinding kraakt, zegt hij: 'Ik ga er sowieso vanuit dat alles wordt afgeluisterd.'

**Toine Heijmans
Elsbeth Stoker**